

ПОПЛАВСЬКА А. М.,
слідчий відділу розслідування злочинів
учинених в умовах збройного конфлікту
(Слідче управління Головного управління
Національної поліції в Чернігівській
області)

УДК 343:343.1] (477)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2024.3.50>

АНАЛІЗ ЗНАЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В РОЗРІЗІ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗЛОЧИНІВ

На даний час у світовій спільності, в тому числі і в Україні зростає актуальність вивчення та удосконалення механізмів дотримання прав людини. З позиції практичного працівника органу досудового розслідування є достатні підстави стверджувати, що особливо гостро дана проблематика постає у кримінальному провадженні. Це можна розглядати в розрізі кількох аспектів: під час проведення слідчих та процесуальних дій, спрямованих на розкриття кримінального правопорушення та дотримання прав сторони захисту та сторони обвинувачення, як суб'єктів кримінального провадження. Зокрема, у Кримінальному процесуальному кодексі Глава 21 містить перелік негласних слідчих (розшукових) дій, які за своєю суттю являються втручанням у права людини.

Автором статті поставлено за мету дослідження значення негласних слідчих (розшукових) дій у процесі доказування в розрізі криміналістичної характеристики окремих видів злочинів. З метою більш забезпечення більш ґрунтовного розуміння проблематики було обрано кримінальні правопорушення, передбачені ст. 263, ст. 307, ст. 368 Кримінального кодексу України, оскільки ці злочини мають соціально-значущий характер та несуть тяжкі наслідки різного характеру, як для індивіда, так і для суспільства в цілому. Під час дослідження було виділено окремі характеристики вказаних злочинів, а саме зроблено акцент на притаманному їм прихованому (таємному) способу вчинення. Разом з цим, автором проаналізовано статистичні показники щодо кількості зареєстрованих злочинів за ст. 263, ст. 307, ст. 368 Кримінального кодексу України та кількості негласних слідчих (розшукових) дій за період з 2019 по 2023 рік включно.

За результатами дослідження, приходимо до висновку, що проведення негласних слідчих (розшукових) дій є ефективним способом досудового розслідування злочинів. Крім цього можемо стверджувати, що факт необхідності, вибір виду (комплексу) НСРД, період проведення визначається криміналістичними характеристиками окремого злочину.

Крім цього, на основі кількісних показників визначено, що за останні п'ять років відбувається зростання злочинності (на прикладі вищевказаних злочинів), водночас зростає і кількість негласних слідчих (розшукових) дій. Необхідно відмітити, що суттєво переважаючу кількість НСРД застосовують слідчі органів досудового розслідування Національної поліції України. З цього можна зробити висновок, що слідчі НПУ є важливим суб'єктом у сфері дослідження проблематики забезпечення прав людини і повинні мати високі професійні якості, здійснюючи свою службову діяльність, яка полягає у розкритті та розслідуванні кримінальних правопорушень.

Проблематика проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час кримінального провадження потребує подальшого вивчення, оскільки, дослідивши статистичні показники, бачимо, що рівень злочинності зростає, у зв'язку з чим зберігається стала тенденція зростання кількості НСРД, що в свою чергу, ілюструє потенційне збільшення випадків втручання у права людини та можливе їх порушення.

Ключові слова: досудове розслідування, кримінальне провадження, слідчі дії, доказування.

Poplavska A. M. Analysis of the significance of covert investigative (search) actions in the process of proof in section of criminalistics characteristics of certain types of crimes

Currently, in the world community, including Ukraine, the importance of studying and improving the mechanisms for observing human rights is growing. From the position of a practical expert of the pre-trial investigation body, there are sufficient grounds to claim that this issue is particularly acute in criminal proceedings. This can be considered in terms of several aspects: during investigative and procedural actions aimed at solving a criminal offense and respecting the rights of the defense and the prosecution as the subjects of criminal proceedings. In particular, Chapter 21 of the Criminal Procedure Code contains a list of covert investigative (search) actions, which in their essence are interference with human rights.

The author of the article set the goal of researching the importance of covert investigative (detective) actions in the process of proving in the context of the forensic characteristics of certain types of crimes. In order to ensure a more thorough understanding of the problem, criminal offenses provided for in Art. 263, Art. 307, Article 368 of the Criminal Code of Ukraine were used as these crimes have a socially significant nature and carry grave consequences of various nature, both for the individual and for society as a whole. During the research, certain characteristics of the specified crimes were highlighted, namely, the emphasis was placed on the inherent hidden (secret) way of committing them. In addition, the author analyzed statistical indicators regarding the number of registered crimes under Art. 263, Art. 307, Article 368 of the Criminal Code of Ukraine and the number of covert investigative (search) actions for the period from 2019 to 2023 inclusively.

According to the results of the research, we come to the conclusion that conducting covert investigative (search) actions is an effective way of pre-trial investigation of crimes. Besides, we can assert that the fact of necessity, the choice of the type (complex) of the NSRD, the period of execution are determined by the forensic characteristics of a particular crime.

Futhermore, on the basis of quantitative indicators, it was determined that over the past five years there has been an increase in crime (on the example of the above-mentioned crimes), at the same time, the number of covert investigative (search) actions is also increasing. It should be noted that the vast majority of CISA are used by investigators of the pre-trial investigation bodies of the National Police of Ukraine. It can be concluded that NPU investigators are an important subject in the field of research into human rights issues and must have high professional qualities when carrying out their official activities, which consist in the detection and investigation of criminal offenses.

The problem of conducting undercover investigative (search) actions during criminal proceedings requires further study, because after studying the statistical indicators, we see that the level of crime is increasing, in this connection the constant trend of increasing the number of CISA is maintained, which, in turn, illustrates a potential increase cases of interference with human rights and their possible violation.

Key words: pre-trial investigation, criminal proceedings, investigative actions, evidence.

Вступ. В сучасному світі, зокрема і в українському суспільстві, активно аналізуються, розробляються та удосконалюються механізми дотримання та захисту прав людини. Кримінально-правові відносини є однією з тих сфер суспільної діяльності, в якій забезпечення прав людини повинно здійснюватись у чіткій відповідності до законодавства, оскільки результат кримінального провадження несе наслідки правового, матеріального, морально-етичного характеру, як для сторони обвинувачення, так і для сторони захисту.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що діючий Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК України) [1] вступив в дію 20 листопада 2012 року [1], тобто, на момент написання статті часовий проміжок здійснення кримінального провадження на принципово нових правових підставах складає майже 12 років і вже ми маємо поле для проведення досліджень та аналізу результатів застосування норм «нового» КПК України по тим чи іншим критеріям. Одним із головних показників ефективності основного інструментарію розслідування кримінальних правопорушень, а саме КПК України, є якість досудового розслідування злочинів, що включає в себе рівень ефективності, доцільності та правомірності застосування норм кримінального процесуального права з обов'язковим дотриманням прав людини. Особливо це стосується проведення негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НСРД), оскільки сам факт їх застосування вже являє собою втручання у права людини.

Аналіз останніх досліджень та публікацій показує, що проблемні питання використання НСРД у кримінальному процесі досліджували значна кількість вітчизняних вчених, зокрема: Тагієв С.Р., Шершак-Гукова А.М., Дульський О.Л., Лук'янчиков Б.Є., Сергєєва Д.Б., Погорєцький М.А., Волобоєва А.О. Проте, питання дослідження проблематики проведення НСРД органами Національної поліції України (далі – НПУ) шляхом аналізу кількісних показників в розрізі криміналістичної характеристики окремих видів злочинів недостатньо розкриті.

Постановка завдання. Дослідити та проаналізувати окремі аспекти проведення НСРД слідчими Національної поліції України в розрізі криміналістичної характеристики злочинів, передбачених ст. 263, 307, 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [2] шляхом характеристики кількісних показників.

Результати дослідження. Вивчення та аналіз практичних результатів проведення негласних слідчих (розшукових) є важливою сферою наукового пошуку, оскільки кількісні показники надають змогу дослідити позитивну динаміку та проблемні питання застосування НСРД і досудового розслідування в цілому.

Разом з цим, згідно положень ч. 2 ст. 93 КПК України, сторона обвинувачення, до якої серед суб'єктів кримінального провадження відноситься слідчий НПУ, здійснює збирання доказів шляхом проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій [1]. На думку вітчизняного науковця Дульського О.Л., наділення слідчого такими повноваженнями забезпечує ефективність досудового розслідування, крім цього, Дульський О.Л. у своєму дослідженні висловив твердження, що слідчий є основним суб'єктом сторони обвинувачення [3, с. 370, 371]. Виходячи з цього, можемо стверджувати, що слідчий в ході здійснення службових повноважень в результаті власної пізнавальної, аналітичної та процесуальної діяльності на основі емпіричних знань про криміналістичні характеристики злочинів, способи і методи їх розслідування, визначає доцільність, вид, тривалість НСРД у конкретному кримінальному провадженні.

Так, нами було обрано для аналізу злочини, передбачені ст. 263, 307 та 368 КК України [2], оскільки вони відносяться до категорії тяжких та особливо тяжких злочинів, становлять високий рівень суспільної небезпечності, також можемо окремо виділити їх соціальну обумовленість, так як факти їх вчинення викликають значний суспільний резонанс та несуть широкий спектр наслідків різного характеру: кримінально-правові, матеріальні, соціальні, морально-етичні, психологічні, тощо.

Цікавою та співзвучною з думкою автора є теза Вітвіцького С.С., Волобуєвої О.О. та Волобоєва А.О. про те, що незаконний обіг вогнепальної зброї та боєприпасів має вплив на національну безпеку України та досяг масштабного рівня, що є проблемою держави [4, с. 160].

Водночас, значний науковий інтерес має позиція Козаченка С.В., який зазначає, що в досягненні мети досудового розслідування особлива роль належить слідчим (розшуковим) діям та негласним слідчим (розшуковим) діям. Крім цього, Козаченко С.В. наголошує на тому, що всі слідчі (розшукові) дії, в тому числі НСРД, включені до методики і тактики розслідування того чи іншого злочину. У своєму дослідженні науковець стверджує, що слідчі (розшукові) дії та НСРД у результаті їх проведення забезпечують досягнення завдань кримінального провадження в ході розслідування злочинів, пов'язаних з незаконним обігом зброї [5, с. 264, 266].

Щодо питання актуальності дослідження проблематики НСРД на прикладі злочинів, передбачених ст. 307 КК України, то на обґрунтування цієї позиції важливо вказати думку науковця Логвіна А., який говорить про те, що суспільна небезпечність незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів полягає у порушенні суспільних відносин у сфері охорони здоров'я (порушення можливостей державного контролю за їх обігом). Суспільну небезпечність наркозлочинів Логвін А. розглядає у трьох аспектах: медичному, соціальному та юридичному. Під медичним критерієм автор вбачає прямий вплив наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів та прекурсорів на погіршення фізичного стану людини, що може викликати залежність, у свою чергу це тягне за собою соціальні наслідки, такі, як поширення соціально-небезпечних хвороб, труднощі у соціалізації індивіда, а це вже провокує юридичні наслідки, оскільки, оскільки може виникати загроза для інших членів суспільства з боку наркозалежних осіб, а також поширення злочинності [6, с. 343, 344].

Вивчаючи напрацювання вчених, стосовно криміналізації корупційних правопорушень, існують різні позиції з даного приводу. Наприклад, Шершак-Гукова А.М., вважає, що криміналізація прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди має, серед інших, соціальну обумовленість, разом з цим, на думку дослідниці, така протиправна діяльність уповноважених суб'єктів знижує рівень суспільної довіри до державної влади в цілому [7, с. 270].

Крім цього, виокремлені склади злочинів характеризуються спільними ознаками за способами їх вчинення, такими, як високий рівень прихованості протиправних діянь, обізнаність злочинців у методах роботи правоохоронних органів, вжиття ними заходів конспірації з метою приховати суспільно-небезпечний характер своїх дій. Відповідно, це вимагає проведення такого комплексу слідчих (розшукових) дій, які зможуть за своїм змістом, правовою формою забезпечити ефективне розкриття таких кримінальних правопорушень та збирання належних, допустимих доказів. Під час розслідування злочинів, передбачених ст. 263, 307 та 368 КК України саме проведення НСРД в комплексі з іншими слідчими (розшуковими) діями забезпечують досягнення мети кримінального провадження.

Дослідження окремих проблемних питань проведення НСРД через призму криміналістичної характеристики конкретних злочинів у поєднанні із статистичними даними має на меті показати тісний зв'язок між методами досудового розслідування та безпосередньо особливостями того, чи іншого злочину. Використовуючи практичний досвід слідчого та вивчаючи наукові здобутки вчених у галузі права, можна стверджувати, що метод розслідування і саме по собі суспільно-небезпечне діяння перебувають у двосторонньому взаємозалежному зв'язку, тобто об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона вимагають проведення комплексу слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій, які будуть ефективними для розкриття конкретного кримінального правопорушення.

З метою ґрунтовного дослідження цієї проблематики та наявності розуміння рівня злочинності, в даній статті розглянемо та проаналізуємо статистичні дані кількість кримінальних правопорушень, вчинених за окремий період, кількісні показники результатів досудового розслідування та кількості НСРД, які проводились в рамках досудового розслідування кримінальних проваджень на прикладі окремих злочинів протягом п'яти років, тобто у період з 2019 по 2023 роки включно.

Згідно статистичних даних, які містяться на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора України у файлах «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі» за 12 місяців 2019 року органами Національної поліції здійснювалось досудове розслідування 6 002 кримінальних проваджень, передбачених ст. 263 КК України, з них скеровано до суду – 3 388. У 2020 році обліковано 4 967, направлено до суду з обвинувальним актом 2 974 кримінальні провадження. Протягом того ж періоду 2021 року органами Національної поліції було обліковано 3 948, до суду – 2 521. У 2022 році за 12 місяців обліковано 4 461 кримінальне провадження, скеровано до суду з обвинувальним актом – 2 812. За аналогічний період 2023 року – 5 260 кримінальних проваджень, скеровано до суду з обвинувальним актом – 3 847 [8].

Далі розглянемо кількісні показники облікованих та направлених до суду з обвинувальним актом кримінальних правопорушень, передбачених ст. 307 КК України. Протягом 2019 року органами Національної поліції обліковано обліковано 6 165 кримінальних проваджень, з них: перевезення, пересилання – 333, збут – 4 155, до суду направлено 3 236, з них: перевезення, пересилання 143, збут 2 610. За аналогічний період 2020 року обліковано 8 150 злочинів, з яких: перевезення, пересилання 643, збут 5 843, скеровано до суду 4 838, з яких перевезення та пересилання 323 збут 4 012. У 2021 році органами Національної поліції обліковано 10 597 кримінальних проваджень, з них: перевезення та пересилання 1 088, збут 7 287, направлено до суду 6 152, з яких перевезення та пересилання 478, збут 4 912. За відповідний період 2022 року обліковано – 9 933, з них перевезення, пересилання 1 351, збут 6 873, направлено до суду з обвинувальним актом 6 147, з яких: перевезення, пересилання 535, збут 4 584; за 2023 рік обліковано – 13 996, з них перевезення, пересилання 1 857, збут 11 516, направлено до суду з обвинувальним актом 9 806, з яких: перевезення, пересилання 937, збут 8 538 [8].

Так, в розділі «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2019 року» викладено інформацію про те, що у казаний період обліковано 644 кримінальних проваджень за ст. 368 КК України, направлено до суду з обвинувальним актом 191 кримінальне провадження [15]; за 12 місяців 2020 року згідно Єдиного звіту обліковано 553 та направлено до суду з обвинувальним актом 150 кримінальних проваджень [16]; у 2021 році обліковано 577 кримінальних проваджень, направлено до суду – 114 [17]; згідно з даними «Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2022 року» органами Національної поліції України обліковано 443 злочини, передбачені ст. 368 КК України, з яких до суду з обвинувальним актом направлено 68, за аналогічний період 2023 року маємо наступні дані: обліковано 714 злочинів, передбачених ст. 368 КК України, з яких до суду з обвинувальним актом направлено 152 [8].

На підставі викладених кількісних показників, бачимо, що стосовно злочинів, передбачених ст. 263 КК України, то порівняно із даними за 2019 рік, з 2020 по 2021 кількість облікованих кримінальних проваджень зменшувалась, а з 2022 по 2023 можемо відмітити зростання кількості злочинів, так само це стосується із кількості направлених до суду з обвинувальним актом.

Аналізуючи статистичні дані по кримінальним провадженням за ст. 307 КК України, то прослідковується тенденція на збільшення кількості зареєстрованих злочинів та направлених до суду з обвинувальним актом.

Водночас, наявне зменшення кількості облікованих та скерованих до суду проваджень за ст. 368 КК України протягом 2019–2022 років, проте у 2023 році ми бачимо різке збільшення кількості зареєстрованих злочинів.

Продовжуючи дослідження повноважень слідчого Національної поліції України під час проведення НСРД, проаналізуємо статистичні дані про негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальних провадженнях, досудове розслідування яких здійснюється підрозділами НПУ.

Відповідно до статистичних даних, які містяться на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора України у файлах «Єдиний звіт про роботу прокурора» за 12 місяців

2019 року прокурорами погоджено 47 758 клопотання слідчих поліції (загальна кількість 57 802), відмовлено – 2 054 (загальна кількість 2 220), особисто прокурором подано до суду 8 487 клопотання у кримінальних провадженнях поліції (загальна кількість 15 692), за результатами розгляду судом клопотання слідчих та прокурорів прийнято рішення про задоволення 48589 клопотань (загальна кількість 64 811), відмовлено – 4 394 (загальна кількість 4954), прокурором прийнято 140405 рішень про розсекречення (загальна кількість 19 737) та 1 430 рішень про зупинення НСРД (загальна кількість 18 779) [9].

За такий самий період 2020 року прокурорами погоджено 58 281 клопотання слідчих поліції (загальна кількість 70 859), відмовлено – 2 824 (загальна кількість 3105), особисто прокурором подано до суду 9 164 клопотання у кримінальних провадженнях поліції (загальна кількість 14 596), за результатами розгляду судом клопотання слідчих та прокурорів прийнято рішення про задоволення 57 350 клопотань (загальна кількість 73 933), відмовлено – 5 054 (загальна кількість 5 737), прокурором прийнято 18 123 рішень про розсекречення (загальна кількість 24 339) та 1 417 рішень про зупинення НСРД (загальна кількість 1 852) [9].

У 2021 році прокурорами погоджено 56 398 клопотання слідчих Національної поліції (загальна кількість 69 349), відмовлено – 2 663 (загальна кількість 2 926), особисто прокурором подано до суду 9 586 клопотання у кримінальних провадженнях поліції (загальна кількість 14 810), за результатами розгляду судом клопотання слідчих та прокурорів прийнято рішення про задоволення 56 410 клопотань (загальна кількість 73 082), відмовлено – 5 057 (загальна кількість 5 852), прокурором прийнято 21 028 рішень про розсекречення (загальна кількість 28 992) та 1 123 рішень про зупинення НСРД (загальна кількість 1 481) [9].

Протягом 12 місяців 2022 року прокурорами погоджено 34 416 клопотання слідчих Національної поліції (загальна кількість 44 668), відмовлено – 1 294 (загальна кількість 1 439), особисто прокурором подано до суду 5 949 клопотань у кримінальних провадженнях поліції (загальна кількість 9 234), за результатами розгляду судом клопотання слідчих та прокурорів прийнято рішення про задоволення 34 334 клопотань (загальна кількість 47 023), відмовлено – 2 742 (загальна кількість 3 076), прокурором прийнято 14 132 рішень про розсекречення (загальна кількість 18 629) та 1 020 рішень про зупинення НСРД (загальна кількість 1 343) [9].

Протягом 12 місяців 2023 року прокурорами погоджено 69 226 клопотання слідчих Національної поліції (загальна кількість 53 781), відмовлено – 1 360 (загальна кількість 1 430), особисто прокурором подано до суду 13 043 клопотань у кримінальних провадженнях поліції (загальна кількість 8 202), за результатами розгляду судом клопотання слідчих та прокурорів прийнято рішення про задоволення 55 915 клопотань (загальна кількість 74 698), відмовлено – 3 884 (загальна кількість 4 588), прокурором прийнято 26 512 рішень про розсекречення (загальна кількість 34 520) та 1 863 рішення про зупинення НСРД (загальна кількість 2 169) [9].

Проаналізувавши офіційні статистичні дані, приходимо до висновку про те, що в розрізі загальної кількості негласних слідчих (розшукових) дій, які проводяться уповноваженими суб'єктами, переважаюча кількість – НСРД, які проводяться саме органами досудового розслідування Національної поліції України. Водночас за період з 2020 по 2021 рік статистичні дані відносно стали, вбачається різке зменшення кількості погоджених клопотань слідчих НПУ у 2022 році, проте такий різкий спад був викликаний введенням Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» №64/2022 [10] воєнного стану на території України, що відобразилось і на діяльності правоохоронних органів.

Висновки. На основі викладеного, приходимо до висновку, що дослідження негласних слідчих (розшукових) дій як інструментарію розкриття злочинів є досить актуальним, оскільки, як ми бачимо на основі статистичних даних за останні п'ять років, на прикладі окремих кримінальних правопорушень, рівень злочинності має тенденцію до зростання.

Нами було обрано для аналізу одні з найбільш соціально-значущих за своїми проявами та суспільно-небезпечними наслідками злочинів. Крім цього, у статті було проаналізовано окремі криміналістичні особливості кримінальних правопорушень, передбачених ст. 263,

ст. 307, ст. 368 КК України, а саме: прихований характер протиправної діяльності осіб, які вчиняють такі злочини. Відповідно, особливості розкриття таких правопорушень полягають у широкому застудванні комплексу НСРД разом з іншими слідчими (розшуковими) діями.

Як показують офіційні статистичні показники, кількість НСРД за останні 5 років також зростає, як і кількість зареєстрованих злочинів, при цьому найбільша частка матеріалів НСРД відноситься до Національної поліції України. Отже, це прямо вказує на особливо важливу позицію слідчого НПУ в боротьбі зі злочинністю в цілому та у формуванні процесуальної, криміналістичної тактики розслідування окремих видів злочинів. Водночас, зростання кількості застосування НСРД вказує і на збільшення випадків можливого порушення прав людини. Це говорить про те, що, з одного боку, НСРД є ефективним способом розкриття злочинів, з іншого – потребує високого професіоналізму та компетентності слідчого, оскільки саме слідчий в ході досудового розслідування визначає наявність достатніх підстав та доцільність проведення НСРД і, згідно ч. 3 ст. 246 КПК України [1], саме слідчий своїм рішенням, що виражається у складанні клопотання про дозвіл на проведення НСРД, ініціює початок процесу проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Подальше дослідження даної проблематики є досить перспективним, оскільки на сьогоднішній день існують прогалини у діяльності органів досудового розслідування, необхідно удосконалювати кримінально-процесуальне законодавство з метою недопущення уповноваженими особами помилок для того, щоб правосуддя могло у повному обсязі виконувати свої функції, спрямовані на відновлення справедливості, притягнення винної особи до кримінальної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651–VI. Дата оновлення: 19.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
2. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001р. № 2341-III. Дата оновлення: 19.05.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 20.06.2024).
3. Дульський О.Л. Особливості криміналістичного забезпечення збирання доказів під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2024, № 2. С. 668–674. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2024/04/113.pdf> (дата звернення: 23.06.2024).
4. Вітвіцький С. С., Волобуєва О. О., Волобуєв А. О. Методика розслідування незаконного поводження зі зброєю та бойовими припасами : монографія. Київ : Дакор, 2021. 308 с.
5. Козаченко С.В. Слідчі (розшукові) та негласні слідчі (розшукові) дії як засоби доказування у кримінальних провадженнях, пов'язаних із незаконним обігом вогнепальної зброї або боеприпасів. *Вісник ХНУВС*. 2022. № 4 (99). С. 261–269. URL: <https://visnyk.univd.edu.ua/index.php/VNUAF/article/view/530> (дата звернення: 23.06.2024).
6. Логвін А. Соціальні підстави кримінальної відповідальності за порушення встановлених правил обігу наркотичних засобів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022, № 69. С. 340–345.
7. Шершак-Гукова А.М. Соціальна обумовленість криміналізації прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. *Аналітично-порівняльне правознавство* : електронне наукове видання. 2022. № 2 (18). С. 269–272. URL: <https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/07/52.pdf> (дата звернення: 23.06.2024).
8. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2018 року. URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporusshennya-ta-rezultativih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 01.06.2023);
9. Єдиний звіт про роботу органів прокуратури URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-robotu-organiv-prokuraturi-2> (дата звернення: 25.06.2024);
10. Указ Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 №64/2022. Дата оновлення: 10.05.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> (дата звернення: 25.06.2024).

